

רעש דקדושה

הקדמה

בפרשתנו ה' מצווה את משה להכין בגדים מיוחדים לכוהן הגדול. אחד מהבגדים היה המעיל – בגד ארוג מחוטי צמר בצבע תכלת. בסוף המעיל נקשרו רימונים ופעמונים שהיו מצלצלים כשהכוהן הגדול היה הולך ונכנס אל 'הקודש'.
 "וְעִשִּׂיתָ עַל שׁוֹרְטֵי רִמּוֹנֵי תְּכֵלֶת... וּפְעֻמּוֹנֵי זָהָב בְּתוֹכָם סְבִיב. (כח.ג.)"
 כמו כן התורה הדגישה את מעשה הרימונים והזהירה בעונש מיתה את הכוהן שלא יעשה זאת:
 "וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ כְּבָאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ... וּבָצַאתוֹ וְלֹא יָמוּת."

פירוש רש"י

רש"י מסביר שהרימונים היו "עגולים וחלולים", ומשמעות המילים "וּפְעֻמּוֹנֵי זָהָב בְּתוֹכָם" אינה שהפעמונים היו בתוך חלל הרימונים אלא לצידם מסביב – כלומר רימון ולידו פעמון. הרמב"ן מקשה על דברי רש"י וטוען שאם אין לרימונים שום תפקיד והם חלולים עדיף לעשות במקומם 'תפוחי זהב' שנראים יפים יותר.

שאלות

- מדוע הכניסה אל 'הקודש' היא ברעש ולא 'בקול דממה דקה'?
- מדוע כוהן שלא נכנס אל 'הקודש' עם פעמונים 'חייב מיתה'?
- מדוע ביום הכיפורים הכניסה לקודש הקודשים הייתה 'בקול דממה דקה'?
- מה היסוד הפנימי של המחלוקת בין רש"י לרמב"ן בנוגע לרימון או תפוח?

הביאור

א. הכהן הגדול מבצע את עבודתו כשליח של כלל ישראל, ובכניסתו לקודש הוא 'מכניס' את כל הדרגות בישראל עד הדרגות הנמוכות ביותר שצריכות להתרחק מהרע. הבריחה מהרע נעשית באופן של 'רעש גדול' כפי שאדם הבורח מסכנת מוות צועק לכל עבר, ולכן כניסתו של הכוהן היא ברעש – "ונשמע קולו".
 דבר זה נרמז במיקום הפעמונים שהיו צריכים להיות **בשולי** המעיל.
 העבודה אינה נעשית באופן של "קול דממה דקה" המבטאת התבטלות מוחלטת לה' משום שהשלב המקדים לדרגה זו היא בריחה מהרע, בקול רעש.

ב. בפעמוני הזהב תלויה החיות הכללית של הכוהן הגדול. אם אין הוא רוצה לכלול בעבודתו את עבודתו אותם יהודים שהם בבחינת 'שולי המעיל', מציאותו ועבודתו בטלות. שלמות כלל ישראל תלויה בעבודת 'כל שישים ריבוא ישראל' בכל הדרגות.

ג. ביום הכיפורים עבודת הכוהן הגדול ב'קודש הקודשים' הייתה באופן של 'דממה' משום שביום זה ישראל הם כמלאכים ומתגלה ההתקשרות העצמותית שבין ישראל לקב"ה.
 ביום זה **כולם** נמצאים בדרגה גבוהה של קירבה והתאחדות עם אלוקות, 'יחידה ליחדך'.

רעש דקדושה

הביאור

ד. ישראל משולים גם לתפוח וגם לרימון.

תפוח – יהודים הנמצאים בדרגה גבוהה מבחינה רוחנית.

רימון – יהודים הנמצאים במצב נמוך "כְּפֶלַח הָרְמוֹן וְרִקְנֵי" (שיר השירים ד,ג) וחז"ל מפרשים – "ריקנין שבך" אך גם הם מלאים בטוב ובקדושה כמו שממשיכים חז"ל – "אפילו ריקנין שבך מלאים מצוות כרימון"

פירוש רש"י – מתייחס ליהודים כפי שנראים בחיצוניותם – 'שולי המעיל', ולכן היו צריכים להיות דווקא 'רימונים', כדי להראות שגם הדרגות הנמוכות ביותר ואפילו 'פושעי ישראל' נכנסים עם הכוהן הגדל אל 'הקודש'. גם הם חלק מעם ישראל, ויתרה מכך 'מלאים מצוות כרימון'.

פירוש הרמב"ן – מתייחס לדרגה הפנימית של היהודי, שאין לו שום קשר לחטא, 'ועמך כולם צדיקים'. ולכן הציע שאם אין לרימונים שימוש יעשה אותם 'תפוחי זהב', כדי להדגיש שכל יהודי הוא 'תפוח זהב' ולא רימון חלול המסמל דרגת 'ריקנין שבך'.

ההוראה לחיים

המצווה לעשיית המעיל של הכוהן גדול באופן כזה שיגרום לרעש בעת כניסתו אל 'הקודש' מלמדת אותנו כמה דברים: **א. יציאה מהמגבלות** – העובד את ה' באופן של 'רעש' מראה כי הוא יוצא ממגבלות הנשמה, ולכן 'במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד'

ב. עקבתא דמשיחא – בזמן הזה הדרך לקרב את הנמצאים בדרגת 'שולי המעיל' היא על ידי רעש דקדושה, הכרזה בקול רם 'הניחו תפילין', 'תנו צדקה' וכן הלאה. באופן זה דווקא יכנסו רבים 'אל הקודש'.

ג. זה לעומת זה – ענייני הטומאה נעשים בפרסום וברעש גדול 'קול המונה של רומי'. כדי לבטל זאת יש לפעול באופן של 'רעש דקדושה'.

ליקוטי שיחות, חלק טז, תצווה ב